

Kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen perusopetuksen järjestämisessä

Sivistyslautakunta 23.04.2026 § 27
66/12.00.03.02/2026

Valmistelija

Sivistystoimenjohtaja puh. 040 1822402

Opetus- ja kulttuuriministeriö avasi 15.1.2026 valtionavustushaun kuntien välisen yhteistyön vahvistamiseksi perusopetuksen järjestämisessä. Hakuaika päättyy 23.4.2026. Hankkeen toteutusaika olisi 1.8.2026-31.7.2028. Ministeriö tekee avustuksista päätöksen kesällä 2026.

Valtionavustuksen tavoitteena on kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen perusopetuksen yhdenvertaisen saavutettavuuden turvaamiseksi koko maan alueella. Avustuksella vahvistetaan lasten sivistyksellisten perusoikeuksien yhdenvertaista toteutumista. Avustuksella edistetään lähikouluperiaatteen toteutumista kuntarajat ylittäen.

Avustus kohdentuu erityisesti väestökehitykseltään vaikeassa asemassa oleviin pieneneviin kuntiin. Avustuksen hakemisessa edellytetään kuntien yhteistyöhankkeita, joko pienten kuntien yhteistyönä tai suuremman ja pienemmän tai pienempien kuntien yhteistyöhankkeena.

Hankkeiden käytännön toteutuksen tueksi perustetaan yhteistyöverkosto, jossa tuetaan yhteistyön rakentamista ja jaetaan kokemuksia, oppeja ja haasteita kuntien välisen yhteistyön toteuttamisessa. Avustuksen saajien tulee sitoutua ottamaan osaa selvitykseen, joka tuottaa tilannekuvaa kuntien välisen yhteistyön toteutumisesta, koetuista esteistä, hyvistä käytännöistä ja tulevaisuuden tarpeista.

Ylä-Pirkanmaan naapurikunnat sekä Kuhmoinen ovat jo pitkään tehneet hyvää yhteistyötä hankkeiden, henkilöstön koulutuksen ja opetussuunnitelmatyön myötä. Nyt haettavissa olevaan hankkeeseen ovat halukkuutensa ilmaisseet Mänttä-Vilppula hankkeen hallinnoijana, Virrat, Juupajoki, Kuhmoinen ja Ruovesi. Orivesi ei ole osallistumassa hankehakuun, mutta toimii yhteistyökumppanina, mikäli hankeavustus saadaan. Hankkeeseen halukkaiden kuntien sivistysjohtajat ovat kokoontuneet kaksi kertaa helmi-maaliskuussa suunnittelemaan hankkeen lähtökohtia.

Hankkeen suurin yksittäinen kustannus syntyy hankekoordinaattorin palkka- ja työvälinekuluista, jotka ovat arviolta 138.000 €. Lisäksi kustannuksia syntyy matkakuluista, henkilöstön koulutuksista, etäyhteyksiä hyödyntävän oppimisympäristön kehittämisestä ja henkilöstön välisen yhteistyön kehittämisestä. Hankkeen kokonaiskustannuksiksi on arvioitu koko hankeajalle (1.8.2026-31.7.2028) yhteensä 200.000 €. Hankkeen omavastuuosuus on 20 % ja kun se jaetaan tasan viiden kunnan kesken, yksittäisen kunnan

omavastuuosuus on 8.000 €. Omavastuuosuus jaetaan tasan siitä syystä, että tällaisessa kuntien välisen yhteistyön kehittämishankkeessa oppilasmäärä ei ole sopiva jakoperuste, koska hanke hyödyttää tasapuolisesti kaikkia kuntia, oppilasmäärästä riippumatta.

Hankkeeseen osallistuminen on Kuhmoisten yhtenäiskoulun kannalta hyödyllistä ja tukee ajatusta siitä, että tulevaisuudessa pienet, väestöään menettävät kunnat tekevät tiiviimmin yhteistyötä perusopetuksen järjestämisessä lähikouluperiaatteen mukaisesti.

Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja Pertti Terho
Ehdotus	Sivistyslautakunta päättää, että Kuhmoisten kunta osallistuu yhteishankkeeseen esittelytekstissä mainittujen kuntien kanssa, mikäli Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää hankeavustuksen.
Päätös	Päätettiin ehdotuksen mukaan.